TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI Sınıf-12

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU İKİNCİ YENİ ŞİİRİ

1950'li yıllardan itibaren ortaya çıkan bir şiir oluşumudur. İkinci Yeni, şairlerin bir "bildiri" etrafında bir araya gelerek oluşturdukları bir akım değildir; oluşumun ilkeleri daha çok eleştirmenler tarafından belirlenmiştir. Muzaffer İlhan Erdost'un 19 Ağustos 1956'da Son Havadis'te yayımlanan bir yazısının başlığı, bu oluşumun adı olmuştur. Bu akım, Garip şiirine ve toplumcu şiire tepki olarak ortaya çıkmıştır. İkinci Yeni şiiri, aydın kesime hitap eden bir anlayış içindedir.

İkinci Yeni Şiirinin Özellikleri

Anlamı kapalı, soyut şiirler yazılmıştır.

Sözcüklerin günlük kullanımlarına değil, çağrışım gücüne önem verilmiştir.

İmgesel söylem ön plandadır.

Şiirde anlam önemsenmemiş, yoruma açık şiirler yazılmış ve soyutluğu sağlamak için duyulmadık yeni kelimeler üretme yoluna gidilmiştir.

Şiirlerdeki cümle yapıları genellikle bozuktur.

Erdem, ahlak, toplum ve gerçek gibi konular şiir dışında bırakılmıştır.

Bilinç dışının olanaklarından yararlanılmış, sürrealizm (gerçeküstücülük) ve dadaizm akımlarının etkisinde kalınmıştır.

Bireysel bir dünyaya yönelip toplumdan uzak durulmuştur.

Garip akımının yalınlığına karşı çıkılmıştır.

İdeolojik söylemden, toplumsal sorunlardan, halk kültüründen uzak durulmuştur.

Gelenekçi şiir tümüyle dışlanarak içsel, bireyci bir şiir anlayışı benimsenmiştir.

Şiirde biçime önem verilmiştir.

İLHAN BERK

Cumhuriyet Dönemi sanatçılarındandır. Türk edebiyatında daha çok şiirleriyle tanınan sanatçı, şiirde sürekli değişimi benimsedi. Tamamen anlamsızlığa yöneldi. Sürrealist şiirin serbest yazı, otomatik şiir anlayışından etkilenen sanatçının imge ve çağrışımlara dayalı bir şiir dili vardır. İkinci Yeni şiir anlayışının önde gelen sanatçılarından olan İlhan Berk; şiir, deneme, günlük, otobiyografi türlerinde eserler verdi. Şairin bazı eserleri şunlardır: Güneşi Yakanların Selamı, İstanbul, Günaydın Yeryüzü, Galile Denizi, Çivi Yazısı, Otağ, Şenlikname, Taşbaskısı, Deniz Eskisi, İstanbul Kitabı (şiir); El Yazılarına Vuruyor Güneş (günlük); Bir Uzun Adam (anı); Şairin Toprağı (deneme)…

TURGUT UYAR

Cumhuriyet Dönemi şairlerindendir. İlk şiiri Yedigün dergisinde çıktı. Kaynak dergisinin düzenlediği şiir yarışmasında Arz-ı Hal adlı şiiri ikinci oldu ve böylece edebiyat dünyasında etkisini hissettirdi. İlk dönem şiirlerinde kişisel yaşantısının ve çevresinin izleri vardır. Sonraki dönem şiirlerinde ise daha çok toplum ve törelerle çatışan bireyin yenilgisini konu edindi. Turgut Uyar, 1950 sonrası Türk şiirini biçim ve içerik bakımından yenileştirmesi yönüyle İkinci Yeni şairlerinin akla gelen ilk isimlerinden oldu. Türk edebiyatında şairliğiyle tanınan sanatçının düzyazı türünde yazdığı eserleri de vardır. Arz-ı Hal, Türkiyem, Dünyanın En Güzel Arabistanı, Tütünler Islak, Kayayı Delen İncir şiir türündeki eserlerinden bazılarıdır. Bütün şiirlerini Büyük Saat adlı kitapta topladı.

EDİP CANSEVER

Cumhuriyet Dönemi şairlerindendir. II. Yeni'nin öncü şairlerinden biridir. Bireyin yalnızlığını ve kent yaşamına yabancılığını irdelemeye çalışmıştır. Toplumsal kurallar içindeki bunalmış bireyi zengin imge dünyasıyla anlatmıştır. Şiirlerinde öyküleyici anlatıma, betimlemeye, diyaloğa ve dramatizasyona fazlaca önem vermiştir. Yeditepe Şiir Armağanı, TDK Şiir Ödülü, Sedat Simavi Vakfı Edebiyat Ödülü gibi ödüllerin sahibidir. Şairin bazı eserleri şunlardır: İkindi Üstü, Dirlik Düzenlik, Yerçekimli Karanfil, Umutsuzlar Parkı, Petrol, Nerde Antigone, Tragedyalar, Çağrılmayan Yakup, Kirli Ağustos, Sonrası Kalır, Ben Ruhi Bey Nasılım, Sevda ile Sevgi, Şairin Seyir Defteri, Bezik Oynayan Kadınlar, İlkyaz Şikâyetçileri, Oteller Kenti (şiir) …

SORULAR

SORU 1

İlk kitabı Üvercinka ile İkinci Yeni şiirinin öncülerinden biri olmayı başarmıştır. Bu kitapta ve sonradan yayımladığı Göçebe kitabında yer alan şiirleriyle yeni bir imge düzeni söyleyiş geliştirmiştir. Şaşırtıcı eğretilemeler ve gerçeküstü imgelerle yeni bir şiir dili kurmuştur.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

A)Cemal Süreya
B)İlhan Berk
C)Edip Cansever
D)Ece Ayhan
E)Sezai Karakoç

Cevap: A

Soru 2

(I) İkinci Yeniciler, Garip'in ilkelerinin zıddından hareket ederler. (II) Söyleyişteki rahatlık ve basitliğin yerini şiir dilinde zorlanma almıştır. (III) Anlaşılırlık yerine dilde kapalı ifadeleri kullanmayı tercih etmişlerdir. (IV) Onlar anlamı şiir için gerekli unsurlardan biri olarak saymazlar. (V) İkinci Yeni şairleri soyuta karşı somut ifadeleri kullanmayı seçerler.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde İkinci Yeni şiiri ile ilgili bilgi yanlışı vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Cevap: E

Soru 3

Aşağıda verilen eserlerden hangisi İkinci Yeni şairlerinden birine ait <u>değildir</u>?

A)Dirlik Düzenlik
B)Tütünler Islak
C)Galile Denizi
D)Çivi Yazısı
E)Rahatı Kaçan Ağaç

Cevap: E